

їх достатній обсяг для майбутніх поколінь, а також відповідність якості води стандартам безпечного використання. У комплексі це сприяє скоординованому освоєнню ресурсів води для досягнення максимального рівня соціального та економічного добробуту на справедливій основі без нанесення збитків для стабільності життєво важливих екосистем. Об'єктами єдиного координаційного впливу при цьому виступають: а) земельні та водні ресурси; б) поверхневі та підземні води; в) басейни рік з їх прибережним та морським природним середовищем; г) інтереси районів, що розташовані як у верхів'ях, так і в низинах стоків.

У якості базової основи розрахунку згаданих вище елементів СЕЕОВР виступає система національних рахунків (СНР-2008), що є стандартизованою послідовністю складання агрегатів економічної статистики та розрахунку економічних показників, найбільш важливим з яких є валовий внутрішній продукт (ВВП).

На основі понять, що пов'язані з особливостями здійснення гідрологічного циклу, формуються поняття у області водних ресурсів: внутрішні (ВВВР) та зовнішні відновлювані водні ресурси (ЗВВР), а також їх сукупність – відновлювані водні ресурси (ВВР). Придатні для експлуатації водні ресурси – частина ВВР, котра доступна для використання (забору води), що змінюється у відповідності до: природних умов, що здатні спричинити вплив на освоєння водних ресурсів; прийнятності внутрішніх та зовнішніх витрат, що пов'язані з освоєнням водних ресурсів та управлінням ними; характером розподілу водних ресурсів між конкуруючими видами їх використання на місці та за межами відповідної території.

Для організації регіонального моніторингу водних ресурсів надзвичайно важливе значення мають окремі галузі, що використовують значні обсяги водних ресурсів, передають значні за обсягами стоки іншим економічним одиницям або скидають їх до оточуючого середовища, є основним джерелом забруднюючих речовин, що містяться у воді: сільське господарство; гірничодобувна промисловість та розробка кар'єрів; обробна промисловість; постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря; збирання, очищення і розподіл води; системи каналізації. Хоча перелічені галузі мають визначальне значення для переважної більшості регіонів, для окремих територіальних утворень або окремих користувачів статистики водних ресурсів можуть представляти інтерес також інші галузі, у т.ч.: лісництво, рибальство, аквакультура; водний транспорт; розміщення; послуги громадського харчування; спортивна і діяльність з організації дозвілля та відпочинку.

Елементи фінансових даних по водних ресурсах містять інформацію про вартісні показники фізичних потоків води, що надходять до економіки, циркулюють в її рамках, виходять з неї, а також вартість об'єктів інфраструктури, що надають послуги водопостачання та каналізації.

Таким чином, здійснення ефективного управління регіональним розвитком передбачає формування збалансованої системи інтегрованих економічних показників та рахунків навколишнього середовища. В умовах всебічного врахування витрат у процесі економічної діяльності природних ресурсів, стає можливим розрахувати екологічно коректні показники виготовлення та використання регіонального продукту, формування та застосування основного капіталу, виснаження та деградації природних активів, екологічної вартості галузей виробництва, домашніх господарств, споживання природного капіталу. Це суттєво підвищує дієвість аналізу регіональної економічної політики, достовірність розрахунку показників ефективності мезоекономічної діяльності, робить можливим здійснити коректні розрахунки розмірів та зміни запасів, а також ефективності використання у регіональній економіці потоків реальних коштів, у т.ч. природних багатств.

Малаховський Ю.В., к.е.н., доц., Осадча-Фіц Л.С.
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

ФОРМУВАННЯ ДРАЙВЕРІВ ВИРОБНИЧОЇ СОБІВАРТОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ТВАРИНИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

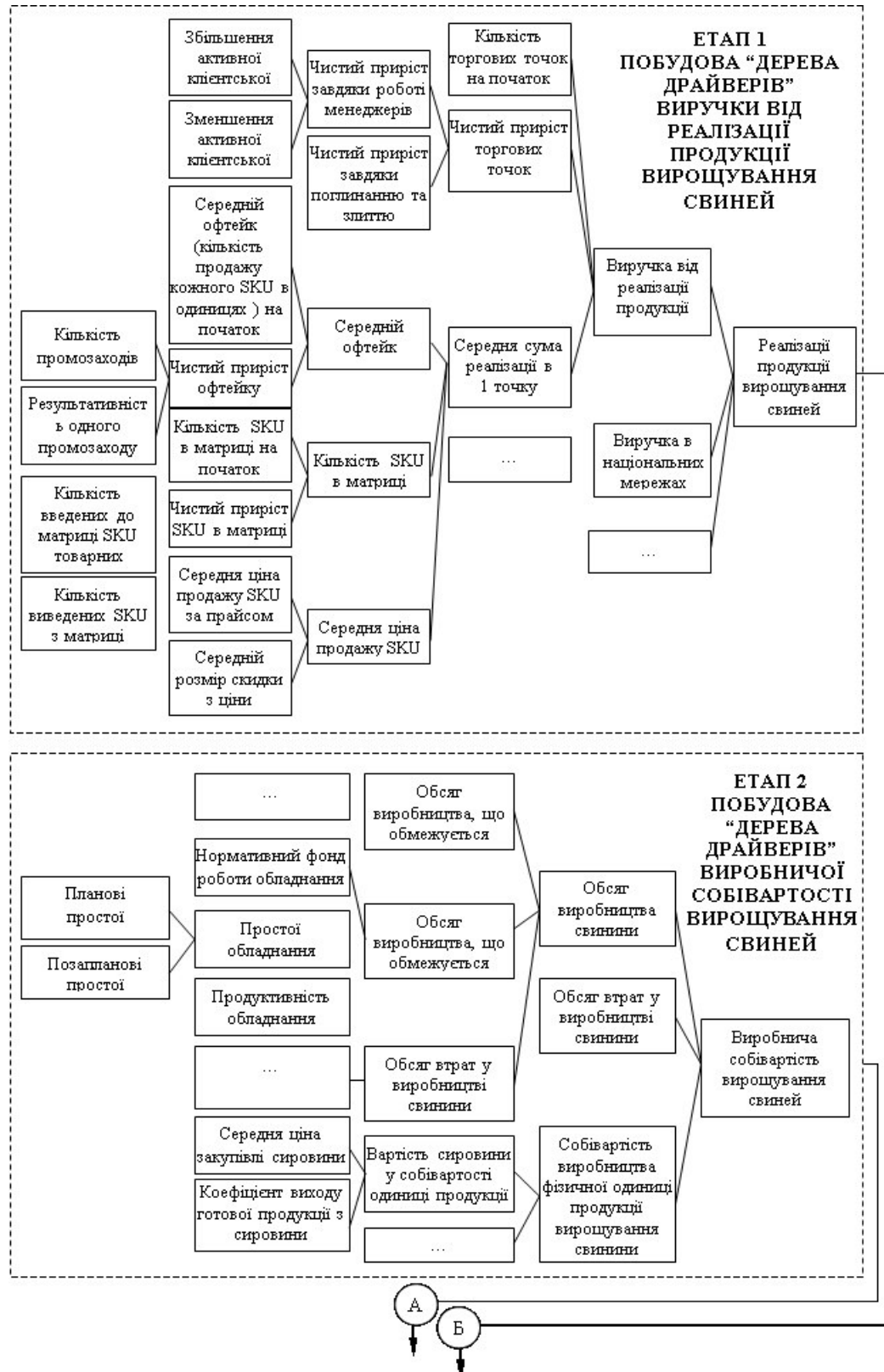
Реальні фактори управління фінансовими результатами виробничої діяльності підприємства чітко та послідовно взаємопов'язані між собою і у повній мірі враховуються на чотирьох етапах формування його "цільової воронки" (target funnel) :

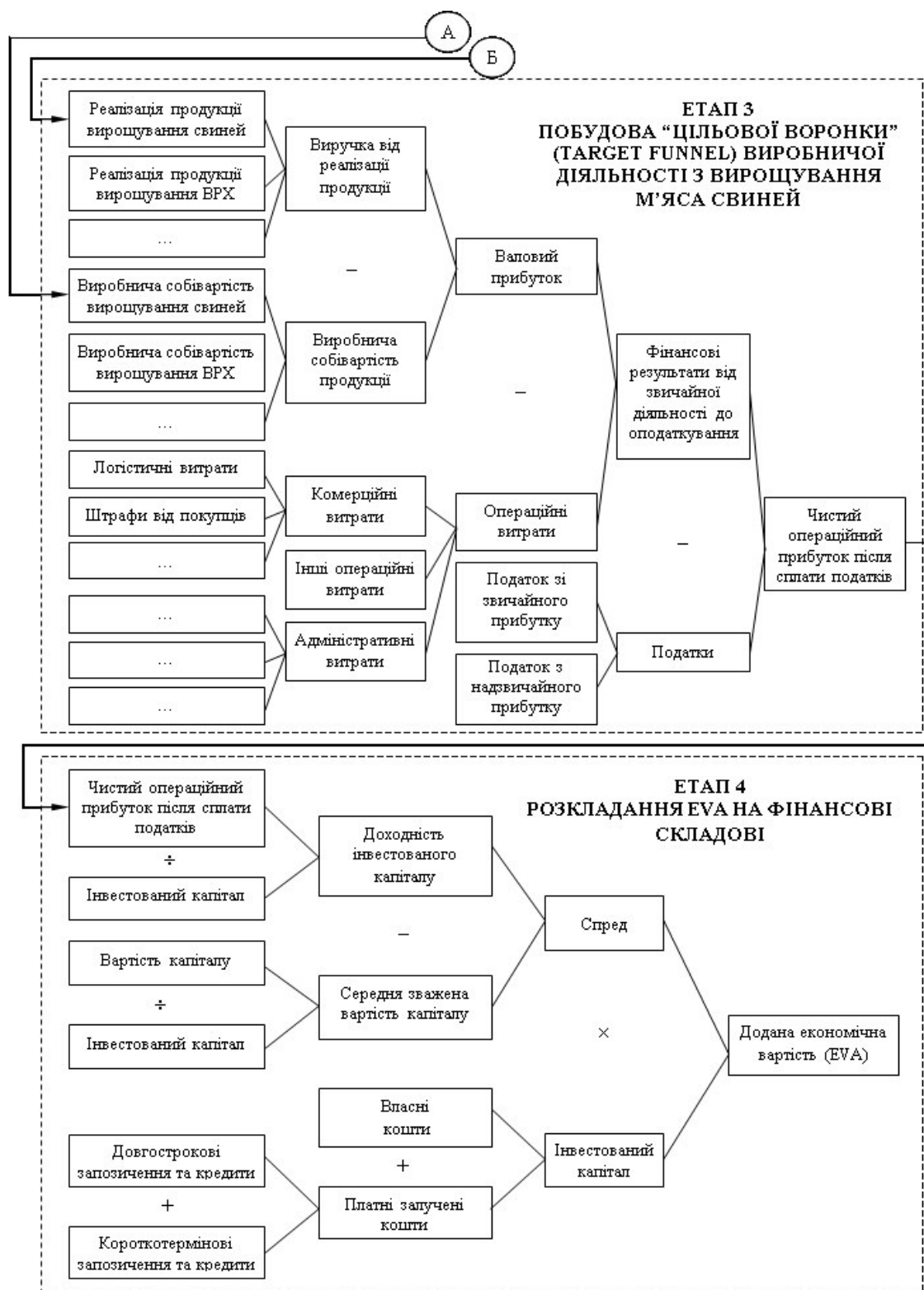
- розкладання показника доданої економічної вартості (EVA) на фінансові складові – розмір інвестованого капіталу та спред – різницю між доходністю інвестицій і середньою зваженою вартістю капіталу (етап 4);
- визначення драйверів формування спреда – чистого операційного прибутку після сплати податків – обсягу фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування і розміру податків (етап 3);
- встановлення суттєвих залежностей між пов'язаними факторами розрахунку фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування: виручкою від реалізації продукції вирощування тварин (етап 1) та її виробничою і повною собівартістю (етап 2) (рис. 1).

При цьому, особливостями наведеної схеми є те, що повна собівартість продукції формується на різних етапах діяльності – спочатку під впливом використання виробничих факторів (чисельності

персоналу, тривалості і продуктивності використання обладнання, середніх цін на сировину і коефіцієнту виходу з неї готової продукції) (етап 2), пізніше – як наслідок здійснення витрат нетехнологічних підрозділів підприємства – загальних господарських і комерційних (етап 3). Одночасно, витрати, що здійснюються на етапі 3, виступають у якості драйверів нарощування EVA у ході здійснення як основних, так і підтримуючих бізнес-процесів діяльності.

Зауважимо, що драйвери EVA є однаковими для різних підприємств, при цьому вони не відображають сутності досліджуваного бізнесу, не орієнтуючись на результат діяльності, що пов'язаний з його технологічними особливостями.

Особливості взаємозв'язку притаманних конкретному підприємству драйверів починають виявлятися лише у ході розрахунку NOPAT (Net Operating Profit After Taxes) – чистого операційного прибутку після сплати податків, точніше – на стадії дослідження його операційної діяльності.

Кожен драйвер побудованої воронки має власну одиницю вимірювання, математичну формулу розрахунку, підлягає послідовному розкладу на первинні елементи, що відображають конкретну функцію

і у подальшому вже поглибленню не підлягають. У ході деталізації драйверів окремих бізнес-процесів зберігаються всі характеристики бюджету управління EVA, при цьому фінансові аспекти відходять на другий план, а на першому опиняються показники та технологічні процеси, що формують результат. Фактично, для кожного з них виділяються показники реального нормативного випереджувачого впливу на майбутній результат діяльності: результативності, здатності невідворотно досягати поставлених цілей, а також економічності – спроможності раціонально використовувати ресурси, що є необхідними для отримання очікуваного, передбачуваного запланованого результату.

Разом з тим, модель “цільової воронки” придатна для розробки ключових показників ефективності і мотивації персоналу. Вони, за логікою попроцесної моделі формування кінцевого результату діяльності, розкладаються між відокремленими дивізіонами (центрами фінансової відповідальності) та співробітниками. Одночасне використання планових та фактичних показників забезпечує можливість здійснювати управління не просто статтями витрат на виробництво продукції, що неконтрольованим чином накопичуються, а кінцевими результатами діяльності. Це досягається за рахунок того, що задаються і контролюються технологічно обґрунтовані нормативи здійснення конкретного бізнесу, драйвери управління його результатами – продуктивність обладнання, планові простой, коефіцієнти виходу продукції тощо.

Матієнко С.С., викладач

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

РОЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Перехід економіки до стадії розвитку, коли знання стають ключовим його фактором, суттєво активізувало проблеми освіти, особливо вищої. Новими на цій стадії розвитку виявилися темпи оновлення структури, технології, організації виробництва та споживання товарів і послуг, соціальних змін, які вимагають від кожного громадянина якісно нового рівня освіти, здатності постійно оновлювати набуті знання та професійні навички.

Враховуючи виклики цієї стадії розвитку економіки, Європейський Союз, країни Східної Європи, Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) на початку XXI століття стали приділяти освіті особливу увагу як стратегічній сфері, яка відповідає за випереджувачий розвиток людських ресурсів кожної країни.

Виявленню та вирішенню нагальних проблем економіки та організації діяльності системи освіти, зокрема вищих навчальних закладів, присвячена значна кількість наукових праць. Серед науковців, що займалися даною проблемою - В.М. Геєць, А.С. Гальчинський, Семиноженко В.П., Бажал Ю.М., Згуровський М.З., Дмитренко М.А. та інші.

Уявлення про співвідносність дійсності та людського розвитку як взаємну трансформацію, з одного боку, сил природи, доповнених продуктивними силами (продуктами людської діяльності) до сфер освіти, знань, побутової та професійної діяльності, з іншого, через уречевлені результати професійної та побутової діяльності до дійсності (рис. 1), дозволяє підкреслити значення та роль інформації, сфери освіти й продуктованих нею знань, навичок та досвіду для людського розвитку та дійсності в цілому.

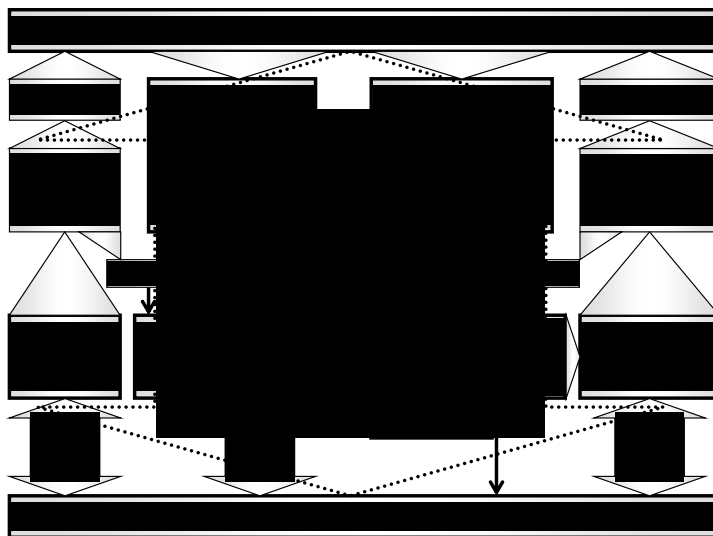

Рис. 1. Ілюстрація місця та ролі інформації, освіти, знань, навичок, досвіду в людському розвитку при трансформаціях дійсності.